

PFU-SAK NR. 320ABC/12

KLAGER A: Toril Wathne
ADRESSE: Capralhaugen 75, 1358 Jar
KLAGER B: Susanne Levin
ADRESSE: Tveterlia 16, 1344 Haslum
KLAGER C: Norsk interesseforening for kortvokste
v. styreleder Anders Kristoffersen
ADRESSE: Traneveien 10B, 2032 Maura
PUBLIKASJON: Filmmagasinet (nett og papir)
PUBLISERINGSDATO: 23.11.2012
STOFFOMRÅDE: Kultur
GENRE: Filmomtaler
SØKERSTIKKORD: Saklighet og omtanke, respekt for egenart
REGISTRERT: 30.11.2012
BEHANDLET I SEKR.: 30.11.2012
BEHANDLES I PFU: 29.01.2013
FERDIGBEHANDLET: 29.01.2013
BEHANDLINGSTID: 59 dager
KLAGEGRUPPE: Privatpersoner, interesseorganisasjon
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Filmmagasinet er ikke medlem av pressens organisasjoner, men
bladet, v. ansv. red. har akseptert, og medvirket til
klagebehandling.

SAMMENDRAG:

Filmmagasinet publiserte i **november 2012 (nr 10/2012)** en artikkel, både på nett og i sin papirutgave, med tittelen «**Kort og godt – dvergfilm**». Undertittel: «**Vi gleder oss vanvittig til at Peter Jackson vender tilbake til Midgard med Hobbitten, og varmer opp med en håndfull dvergfilmer. Se opp for småfolk!**» Artikkelen ble presentert under vignetten «**Kult**».

Fire filmer er omtalt:

Willow (1988)- regi Ron Howard (omtales som «Kultklassikeren»)
Even Dwarfs Started Small (1970) – regi Werner Herrzog (omtales som «Potensiell kultfilm»)
The Devil Within Her (1975) – regi Peter Sasdy (omtales som «Kultkalkunen»)
The Sinful Dwarf (1973) – regi Vidal Raski (omtales som «Ekstrem kultkalkun»)

I omtalene forekommer blant annet disse formuleringene, vist til av klager C:

«**Spilt av en helvetes mange dvergstatister.**»

«Så skifter vi gir litt. Ikke alle småfolk er noble, heltmodige skikkelser. Noen kan også være skikkelig svinete, som alle oss i naturlig størrelse. For ordens skyld, jeg mener ikke å være respektløs eller støte noen ved å ta i bruk betegnelsen dverger. Jeg har stor sans for kortvokste skuespillere, uansett hvor mye de har vært misbrukt i drømmesekvenser og ydmyket som komiske innslag i lusne filmer. Men det er unektelig noe befriende med utagerende småfolk, og i Even Dwarfs Started Small går de helt banan.»

«Det er ingen historie her, bare en samling scener der en gjeng rabiate dverger går berserk, herjer og ødelegger uten synlig mål og mening.»

«Deretter trakasserer de noen blinde ikledd pilotbriller, dreper en forsvarsløs gris, mishandler høner, korsfester en ape. De vanlige greiene. Alt mens disse små vandalene konstant kakler sin skingrende dverglatte.»

«..., men filmen fikk uventet støtte fra det tyske dvergforbundet.»

«Han forbannet henne med typisk ond dverg-magi: "You will have a baby ... a monster!"»

«..., men jeg har litt vanskelig for å tro at mørkets fyrste har en ekstrajobb som kåt, dansende strippedverg i narrekostyme.»

«... - om verdenshistoriens mest syndige dverg.»

« ...forskrudd miniatyrovergriper.»

« ... den klåfingrede kåtdvergen ...»

«En siklende, svett, flirende, rabiat minirøver totalt uten formildende karaktertrekk.»

KLAGEN:

Klager A og B er begge mødre med kortvokste barn, mens **klager C** er NIK, de kortvokstes interesseforening i Norge.

Klager A skriver:

«Kortvokste ønsker ikke å omtales som "dverger", noe både journalisten og redaktøren vel har kunnskap om og burde respektere. Videre "tingliggjør" teksten kortvokste, og spiller på gamle fordommer om kortvokste som at de ikke er vanlige mennesker.»

Klager B oppfatter artikkelen som nedlatende, støtende og diskriminerende.

Klager C, interesseforeningen, anfører: «Ville Filmmagasinet redaksjon ha samlet filmer med skuespillere med for eksempel ryggmargsbrokk og gitt artikkelen tittelen «Ryggmargsbrokkfilm» eller skuespillere som mangler en arm eller et ben og kalt artikkelen «Protesefilm»? (...) Men å publisere en artikkel med kortvokste i sentrale roller og kalle artikkelen «Dvergfilm» er helt greit.»

Foreningen mener Filmmagasinet har nedgradert kortvokste til å være i en posisjon der de ikke kan tenke og reflektere selv. «At "dverger" historisk sett har vært benyttet om kortvokste i komiske roller, og i eventyrene, er en kjensgjerning. Spørsmålet er bare om vi skal godta at dette får leve videre i 2012 og i kommende generasjoner!»

Alle klagerne har vist til Vær Varsom-plakatens punkt 4.3, som maner til respekt for menneskers egenart og identitet.

TILSVARSRUNDEN:

Filmmagasinet har avgitt samlet tilsvaer. Det anføres at Kult-spalten tar for seg filmer «langt utenfor de kommersielle retningene som dominer bladet for øvrig», og at det av og til har vært reaksjoner. Videre: «Når vi denne gang skriver om det artikkelforfatteren kaller "dvergfilm" er det ikke for å gjøre narr av kortvokste. Det er for å gjøre leserne oppmerksom på at slike filmer finnes, og å diskutere filmskapernes motiver. Slik vi i redaksjonen tolker det, beskriver formuleringer som "rabiater dverger" en holdning fra spekulative filmskapere, ikke artikkelforfatteren.»

Bladet anfører det ikke dreier seg om en satirisk samleartikkel om dvergfilmer, men om en humoristisk, men ikke uetisk oversikt «som prøver å ta for seg ulike syn på kortvokste i filmhistorien. Bladet er fullt innforstått med at man ikke bruker ordet "dverg" om kortvokste, men når ordet brukes i de omtalte filmene, og i den nye Hobbitten-filmen, mener redaktøren at det betegner «noe eventyr- og fantasiaktig – ikke ekte mennesker».

Filmmagsinets redaktør beklager at noen føler seg støtt, og anfører at dette ikke var meningen. Det opplyses at artikkelen ble fjernet fra nettet da reaksjonene kom.

Klager A reagerer positivt på bladet tilsvaer, men anfører at å gjengi andres støtende utsagn i et ukritisk perspektiv ikke gjør utsagnet særlig mye mindre støtende.

Klager C konstaterer at bladet beklager om noen føler seg støtt, men etterlyser en uforbeholden innskyldning. Foreningen tillater seg å tvile på om redaksjonen ikke har forstått omfanget av skade artikkelen kan gjøre mot en gruppe i befolkningen.

Filmmagasinet har muntlig meddelt at man derfra ikke har ytterligere kommentarer.

